

20 січня 2023р.

«Кому відмовляють в призначенні житлової субсидії. Призначення субсидій як виняток»

Левицький Антон Антонович, старший спеціаліст з соцзахисту, ВБО «Інститут місцевого розвитку»

Документи, що регулюють надання житлових субсидій

- **ПОЛОЖЕННЯ** про порядок призначення житлових субсидій
(постанова КМ України від 21 жовтня 1995 р. № 848 в редакції постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. N 807)
- Постанова КМ України “Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії”
(постанова КМУ від 27 липня 1998 р. № 1156)
- Постанова КМ України від 06 серпня 2014 року №409 “Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування”
- **ПОРЯДОК** обчислення середньомісячного сукупного доходу сім’ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги
(постанова КМ України від 22 липня 2020 р. № 632)

Кількість одержувачів субсидій на ЖКП (д/г)

	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Січень	1 089 606	4 488 152	6 123 573	6 265 846	3 648 988	3 161 022	2 781 981
Лютий	1 176 957	4 913 569	6 356 127	6 440 493	3 735 110	3 200 369	2 835 989
Березень	1 257 009	5 147 818	6 557 358	6 597 124	3 897 608	3 347 034	2 954 054
Квітень	1 248 174	5 153 420	6 670 562	6 747 019	4 033 786	3 386 922	3 015 842
Травень	372 942	3 986 255	2 247 363	584 137	1 511 663	2 659 396	245 896
Червень	862 710	4 623 883	2 355 997	1 609 220	2 061 078	2 891 754	1 982 616
Липень	1 362 810	4 986 946	4 522 051	2 182 567	2 221 718	2 934 195	2 242 135
Серпень	1 958 206	5 190 921	5 599 385	2 438 167	2 274 002	2 946 951	2 362 103
Вересень	2 665 954	5 401 885	6 232 589	1 743 591	2 335 752	2 937 190	2 449 787
Жовтень	3 350 953	5 515 300	6 044 000	1 497 117	2 424 706	2 816 278	2 421 221
Листопад	3 910 774	6 090 175	6 631 670	3 349 124	2 986 177	2 969 976	2 602 447
Грудень	4 599 913	6 548 646	6 920 663	3 916 810	3 283 556	3 047 597	2 700 665

Суми нарахованих субсидій на ЖКП (тис.грн)

	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Січень	9 790 560,9	6 376 579,0	3 543 474,8	5 800 585,5
Лютий	10 440 755,8	5 390 227,8	3 223 907,7	4 757 826,9
Березень	10 600 520,3	5 657 665,1	2 942 378,4	4 800 956,7
Квітень	4 692 059,8	2 324 133,6	1 601 301,9	2 492 583,8
Травень	-2 775 874,0	-150 786,8	341 660,3	42 948,6
Червень	-1 014 522,0	313 500,7	371 829,5	339 949,9
Липень	243 363,6	314 834,9	389 916,0	402 004,4
Серпень	217 030,4	390 231,3	417 023,6	434 153,1
Вересень	299 751,2	282 282,7	437 825,1	458 384,9
Жовтень	341 672,3	1 027 328,9	1 803 390,7	1 672 115,6
Листопад	4 570 525,8	3 097 287,2	4 588 755,6	3 834 550,2
Грудень	5 736 066,8	3 342 177,0	4 748 613,0	4 010 787,3
	43 141 910,9	28 365 461,4	24 410 076,5	29 046 846,8

Нарахування субсидій на ЖКП (тис.грн)

	Держбюджет	Скоригований держбюджет	Нараховано за рік
2015 рік	18 414 219,3		19 879 002,7
2016 рік	47 080 619,4		52 617 673,9
2017 рік	68 793 990,1		66 328 444,0
2018 рік	70 992 648,2		43 141 910,9
2019 рік	55 095 597,1	55 095 597,1	28 365 461,4
2020 рік	47 600 000,0	37 169 921,0	24 410 076,5
2021 рік	36 607 708,6	48 000 000,0	29 046 846,8

Структура домогосподарств одержувачів субсидій

Рік	д/г з 1-2 осіб	д/г з 5 і більше осіб	середній розмір д/г
2014 рік	91,39%	0,75%	1,390
2015 рік	79,38%	3,41%	1,807
2016 рік	64,74%	7,70%	2,287
2017 рік	65,86%	7,38%	2,250

Що є підставою для відмови у призначенні житлової субсидії?

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

- 1) загальна площа житлового приміщення перевищує 130 м² для квартир у багатоквартирному будинку, 230 м² для індивідуальних будинків.

- 2) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства *на 1 число місяця, з якого призначається житлова субсидія*, має у власності:
  - транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло менше п'яти років (крім мопеда і причепа);
  - більше ніж один транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло менше ніж 15 років (крім мопеда і причепа);

Загальна площа житлового приміщення перевищує 130/230 м²

Субсидія призначається, якщо це житло:

- дитячих будинків сімейного типу,
- прийомних сімей,
- багатодітних сімей,
- сімей, у яких проживають троє і більше дітей, з урахуванням тих, над якими встановлено опіку чи піклування;
- житлових приміщень, на які оформлено два і більше окремих особових рахунки на оплату ЖКП, за умови, що загальна площа кожної частини не перевищує цих обмежень;
- житлових приміщень, якими забезпечено за рахунок державного чи місцевого бюджету осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату, які пересуваються на візках.

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

Наявність у власності:

- транспортного засобу з року випуску якого минуло менше 5 років;
- більше ніж один транспортний засіб, з року випуску якого минуло менше ніж 15 років.

При цьому не враховуються

- мотоцикли, вартість яких на дату набуття права власності не перевищує 4 розміри МЗП,
- самостійно зібрані транспортні засоби,
- транспортні засоби, одержані безоплатно чи придбані на пільгових умовах через органи соціального захисту, у тому числі за рахунок грошової допомоги на придбання автомобіля,
- транспортні засоби, придбані батьками-вихователями дитячих будинків сімейного типу.

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

4) будь-хто із складу д/г або член сім'ї особи із складу д/г протягом 12 місяців перед місяцем звернення за призначенням житлової субсидії здійснив на суму, яка на дату проведення операції перевищує 50 тис. гривень:

- купівлю земельної ділянки, квартири (будинку), іншого нерухомого майна, транспортного засобу, цінних паперів, віртуальних активів, будівельних матеріалів, інших товарів довгострокового вжитку
- оплатив (одноразово) будь-які роботи або послуги (крім медичних, освітніх та ЖКП);
- платіж (платежі), що випливає з правочинів, за якими передбачено набуття майнових прав на нерухоме майно та/або транспортні засоби (крім об'єктів спадщини та дарування);
- внески до статутного капіталу товариства, підприємства, організації;
- благодійну діяльність (виключно у вигляді сплати коштів);
- надання поворотної/безповоротної фінансової допомоги, позики;
- **операції з купівлі безготівкової та/або готівкової іноземної валюти, а також банківських металів.**

Призначення субсидій з особливими умовами

- Житлові субсидії призначаються у разі купівлі квартири (будинку) протягом шести місяців після продажу іншої квартири (будинку), що були єдиним житловим приміщенням у власності особи, на підставі підтвердних документів, і доходи від такого продажу не враховуються у сукупний дохід домогосподарства (п.14, пп.4)

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

5) ОСЗН отримано інформацію про наявність простроченої понад три місяці заборгованості з оплати ЖКП, витрат на УБКБ, строк позовної давності якої не минув і загальна сума якої перевищує 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

- Житлова субсидія у цьому випадку призначається з початку опалювального (неопалювального) сезону *за умови документального підтвердження* сплати заборгованості або укладення договору про її реструктуризацію, або оскарження споживачем заборгованості в судовому порядку **протягом двох місяців** з початку такого сезону;

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

6) громадянин не повернув надміру перераховану (виплачену) суму житлової субсидії за попередні періоди її одержання на вимогу ОСЗН або не сплачує суми до повернення;

7) у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які, за даними Єдиного реєстру боржників, мають заборгованість за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів понад три місяці

(крім осіб, які вважаються безвісно відсутніми за рішенням суду або мають правовий статус осіб, зниклих безвісти, осіб, які є алко- або наркозалежними, осіб, до яких застосовуються заходи забезпечення кримінального провадження у вигляді відсторонення від роботи (посади), осіб, до яких застосовуються запобіжні заходи у вигляді домашнього арешту або тримання під вартою);

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

8) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства на 1 число місяця, з якого призначається житлова субсидія, має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житлових приміщень у гуртожитках та житла:

- яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності;
- на яке оформлено спадщину, за умови, що жодне із житлових приміщень, яке перебуває у власності, не здається в оренду, що підтверджується актом обстеження МПУ/ФМП;
- розташованого в сільській місцевості, смт, на тимчасово окупованій території, у населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення;
- непридатного для проживання, що підтверджено актом обстеження технічного стану житлового приміщення;
- отриманого дитиною-сиротою, дитиною, позбавленою батьківського піклування, особою з їх числа за рахунок державного чи місцевого бюджету.

Обставини, за наявності яких субсидія не призначається (п.14 Положення)

9) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства на 1 число місяця, з якого призначається житлова субсидія, має на депозитному банківському рахунку (рахунках) кошти у загальній сумі, що перевищує 100 тис. гривень, або облігації внутрішньої державної позики на загальну суму, що перевищує 100 тис. гривень, про що зазначається в декларації;

14. Житлова субсидія не призначається, якщо (п.14 Положення):

3) у складі д/г або у складі сім'ї члена д/г є особи, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії ..., і в цьому періоді:

- у них взагалі відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії;
- або нарахований середньомісячний сукупний дохід менший, ніж розмір МЗП, встановленої на початок зазначеного періоду;
- та/або ними або за них не сплачено ЄСВ у розмірі, не меншому від мінімального, сумарно протягом трьох місяців у зазначеному періоді (крім військовослужбовців, ...);
- або такі особи перебували за кордоном сукупно більше 60 днів.

Житлові субсидії у випадках, передбачених пп.3), призначаються, якщо особи не менше місяця:

навчалися за денною формою навчання або зареєстровані у службі зайнятості як безробітні;

отримували хоча б один із таких видів доходу, як

- пенсія,
- стипендія,
- допомога при народженні (усиновленні) дитини
- допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю
- допомога по догляду за особами з інвалідністю I і II групи внаслідок психічного розладу
- допомога особам, які не мають права на пенсію та особам з інвалідністю
- тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату
- допомога по безробіттю;
- допомога по частковому безробіттю на період карантину, ...;

Житлові субсидії у випадках, передбачених пп.3), призначаються, якщо особи не менше місяця:

- надавали соціальні послуги,
- перебували у місцях позбавлення або обмеження волі,
- до них застосовувалися заходи забезпечення кримінального провадження у вигляді відсторонення від роботи (посади),
- застосовувалися запобіжні заходи у вигляді домашнього арешту або тримання під вартою,
- перебували у складних життєвих обставинах, викликаних інвалідністю, тривалою хворобою, алко- або наркозалежністю,
- перебували у відпустці без збереження заробітної плати, якщо дитина потребує домашнього догляду, відповідно до пункту 3 частини першої статті 25 Закону України “Про відпустки”

Житлові субсидії у випадках, передбачених пп.3), також призначаються, якщо особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії:

- сплатили (за них сплачено) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі, не меншому ніж мінімальний, протягом кварталу, що передує кварталу перед місяцем звернення за призначенням житлової субсидії.

Відмови у призначенні субсидії

- Житлова субсидія **не призначається**, якщо неповнолітні діти (крім студентів денної форми навчання, місце проживання яких зареєстроване у гуртожитках), маючи батьків, зареєстровані в житловому приміщенні (будинку) самі (п.23).
- У разі коли документи, передбачені Положенням, подано не в повному обсязі, ОСЗН інформує заявника про необхідність подання таких документів. Питання призначення житлової субсидії розглядається ОСЗН за умови надходження документів, які не були подані одночасно із заявою, протягом 30 днів з дня подання заяви (п.49).

Призначення субсидій з особливими умовами

Рішення про призначення субсидії:

- на фактично проживаючих осіб,
  - за розділеними особовими рахунками,
  - з урахуванням фактично проживаючих, але не зареєстрованих дітей у дитячих будинках сімейного типу/прийомних сім'ях
- приймаються на підставі актів обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства та/або документів, що підтверджують непроживання особи за адресою домогосподарства (п.29 Положення).

Доходи членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства не враховуються.

Як оформлюється призначення/відмова у призначенні субсидії

61. У разі прийняття рішення про призначення (непризначення) житлової субсидії уповноважений орган повідомляє заявнику про прийняте рішення протягом трьох календарних днів з дня його прийняття. При цьому уповноважений орган самостійно обирає форму такого повідомлення (в паперовому або електронному вигляді та спосіб для повідомлення).

62. У разі прийняття рішення про відмову в призначенні житлової субсидії уповноважений орган повідомляє заявнику про прийняте рішення протягом *трьох календарних днів* з дня його прийняття. При цьому уповноважений орган інформує заявника про прийняте рішення в *паперовій формі з врученням відповідного повідомлення під особистий підпис із зазначенням причин відмови і порядку оскарження прийнятого рішення* або через веб-портал електронних послуг ПФУ або Портал Дія.

Як оформлюється призначення/відмова у призначенні субсидії

Заявнику видається «Повідомлення про надання субсидії», в якому вказуються:

- Прізвище, ім'я та по батькові заявника, моб.телефон
- Адреса проживання
- Реквізити для виплати субсидії (банківські реквізити, індекс ВЗ та день виплати)
- встановлений відсоток обов'язкової частки плати за послуги
- Особливі обставини (якщо такі є)
- Призначено/не призначено субсидію (з ... по ....)
- сума призначеної субсидії прописом
- Перелік організацій та послуг, на які розраховано субсидію
- Для кожної послуги вказується об'єм, взятий до розрахунку і вартість послуги

Особливі обставини, з урахуванням яких призначається субсидія

- на підставі договору найму (оренди) житла
- індивідуальним забудовникам
- внутрішньопереміщеним особам
- за розділеними особовими рахунками
- З урах.факт.прожив.дітей у дит.буд.сімейн.типу та прийомних сім'ях
- з початку опалювального (неопалювального) сезону
- на фактично проживаючих членів д/г
- за наявності переплати субсидії
- сплачено ЄСВ пртягом кварталу перед кварталом перед міс.звернення
- Згідно акта обстеження
- врахування фактичних доходів громадян
- доповнення доходів до 0.5/1.0 прожиткового мінімуму

Повідомлення в разі відмови у призначенні субсидії

Не призначено субсидію для відшкодування витрат на оплату ЖКП з таких підстав:

- вартість послуг не перевищує обов. частки платежу
- площа житлового приміщення перевищує 120/200 м²
- відсутні доходи/ не сплачено ЄСВ
- неповнолітні діти зареєстровані самі
- Є особи із заборгованістю із сплати аліментів
- не надано необхідні або додаткові документи
- Перебування за кордоном більше 60 днів, доходи менші МЗП/не сплачено ЄСВ
- заборгованість з оплати ЖКП на суму понад 40 МНД
- володіння а/т засобом віком до 5 років

Повідомлення в разі відмови у призначенні субсидії

Не призначено субсидію для відшкодування витрат на оплату ЖКП з таких підстав:

- володіння більш ніж 1 т/з засобом віком до 15 років
- володіння більш ніж 1 житл.приміщенням
- купівля товарів на суму понад 50 тис.грн.
- оплата послуг на суму понад 50 тис.грн.
- депозити на заг.суму понад 100 тис.грн.
- купівля валюти/банк.металів на суму понад 50 тис.грн.
- не повідомлено про обставини за п.90 Положення
- за результатами верифікації Мінфіну

Якщо підстав для відмови є кілька, то в повідомленні подаються усі підстави!

Відмови за результатами верифікації Мінфіну

- Наявність співпадаючих персональних даних
- Некоректні дані в документах
- Некоректні дані в ПІБ
- Недійсний документ, що посвідчує особу/РНОКПП
- Невідповідні РНОКПП/паспорт і ПІБ
- ПІБ не відповідає інформації про народження
- В ДРАЦСГ відбулися зміни у складі сім'ї члена домогосподарства
- До ДРАЦСГ внесено актовий запис про смерть реципієнта
- РНОКПП закрито/особу знято з обліку в ДРФОПП
- Особа досягла 18-річного віку

Відмови за результатами верифікації Мінфіну

- Нарахування в один період пільги та субсидії
- Загальна площа житла перевищує 120/230 кв. м
- наявність ТЗ, з дати випуску якого минуло менше 5 років
- Є більше ніж один ТЗ з дати випуску якого минуло менше ніж 15 років
- Купівля/оплата послуг,набуття права власності на суму понад 50тис.грн
- Наявність у власності іншого житлового приміщення
- На депозитному рахунку(рахунках) кошти на суму понад 100 тис.грн.
- Здійснено операції з купівлі валюти/банківських металів
- Задекларована площа не відповідає площі в реєстрі нерухомості

Приклад звернення за субсидією, якщо заявник здійснив покупку на суму понад 50 тис.грн.

Заявник отримує субсидію на період з травня 2020 по квітень 2021 року

Заявник продав свій старий а/м і купив новий, про що повідомив СППСЗН

- Дата випуску а/м – 2010 рік
- Дата покупки – жовтень 2021 року;
- Вартість покупки – 80тис.грн

Заявник звернувся за призначенням субсидії в жовтні 2022 року.

- Відмова, підстава :купівля товарів/оплата послуг на суму понад 50 тис.грн протягом 12міс. перед зверненням за субсидією.

Подальші дії?

Приклад звернення за субсидією: у складі д/г зареєстрована особа без доходів, яка фактично не проживає.

Сім'я пенсіонерів, у квартирі зареєстрований син, який живе і працює за кордоном (немає офіційних доходів)

Чи має право на субсидію така сім'я?

П.14,3) Субсидія не призначається, якщо у складі д/г є особи, у яких відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії;

П.25	особи, що зареєстровані але фактично не проживають в житловому приміщенні	Послуги не розраховуються	Доходи не враховуються
------	---	---------------------------	------------------------

Скільки доведеться платити за ЖКП одержувачам житлової субсидії?

Визначення відсотка обов'язкового платежу (ПКМ №1156-1998)

$$P_o = K_d / K_g \times P_g$$

P_o - частка плати за послуги для домогосподарства (частка доходу),

K_d - коефіцієнт доходу домогосподарства - відношення розміру середньомісячного сукупного доходу на одну особу до прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня року, з якого призначається субсидія;

K_g - базовий коефіцієнт доходу для призначення субсидії - два прожиткових мінімуми на одну особу в розрахунку на місяць ($K_g = 2$);

P_g - базова норма плати за послуги - 15 відсотків середньомісячного сукупного доходу домогосподарства ($P_g = 15$).

Прож.мінімум – 2393 грн. (з 01.01.2022р.)

Визначення відсотка обов'язкового платежу (ПКМ №1156-1998)

P_r - базова норма плати за послуги - 20 відсотків середньомісячного сукупного доходу домогосподарства ($P_r = 20$).

ПКМ 2019-878 (20.10.2019) – набирає чинності з 1 травня 2020 року

ПКМ 2020-247 (25.03.2020) - набирає чинності з першого числа місяця, що настає за місяцем, у якому відмінено карантин, введений постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 “Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2”

Прож.мінімум – 2393 грн. (з 01.01.2022р.)

ПКМУ від 11.032020 р. № 211 “Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2

1. Установити з 12 березня 2020 р. до 22 травня 2020 р. на всій території України карантин (із змінами – 10 постанов)

ПКМУ від 9 грудня 2020 р. № 1236 (із змінами – 10 постанов)

1. Установити з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, з **19 грудня 2020 р. до 31 грудня 2022 р.** на території України карантин, продовживши дію карантину, встановленого постановами Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211

Приклади визначення розміру обов'язкового платежу

$$P_o = K_d / K_r \times P_r$$

$$K_d = D_{oc} / P_{min}$$

Дохід/ос.	Кд - коеф. доходу	Відсоток (15%)	Відсоток (20%)	Обов. плата 1	Обов. плата 2	Зміна
2400,00	1,003	7,52	10,03	180,53	240,70	60,18
3600,00	1,504	11,28	15,04	406,18	541,58	135,39
4800,00	2,006	15,04	20,06	722,11	962,81	240,70
6500,00	2,716	20,37	27,16	1324,17	1765,57	441,39
8000,00	3,343	25,07	33,43	2005,85	2674,47	668,62

Дякую за увагу!